

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОСОФИИ И СОЦИАЛЬНЫХ НАУК
Кафедра психологии**

САВОНОВИЧ
Юлия Михайловна

**ОСОБЕННОСТИ ОБЩЕНИЯ РОДИТЕЛЕЙ С РЕБЕНКОМ, ИМЕЮЩИМ
ОТКЛОНЕНИЯ В ПСИХОФИЗИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ**

Реферат дипломной работы

Научный руководитель:
кандидат психологических наук,
доцент Сеница Т.И.

Допущена к защите

«___» _____ 2018 г.

Зав. кафедрой психологии
доктор психологических наук,
профессор _____ И.А. Фурманов

Минск, 2018

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Объем дипломной работы составляет 104 страницы, и включает 9 рисунков, 5 таблиц, 8 приложений и 33 использованных источника.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: СОДЕРЖАНИЕ ОБЩЕНИЯ, РОДИТЕЛИ, ДЕТИ С ОСОБЕННОСТЯМИ ПСИХОФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ, ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ, ВОСПИТАНИЕ, ОБЩЕНИЯ В СЕМЬЕ.

Объект исследования дипломной работы – общение родителей с ребенком. Предмет исследования дипломной работы – общение родителей с ребенком, имеющим особенности психофизического развития. Цель дипломной работы – раскрыть специфику общения родителей с детьми, имеющими особенности психофизического развития. В качестве методологической основы данного исследования выступили: значимость общения и взаимодействия с взрослым для психического развития ребенка (Л.С. Выготский); концепция генезиса общения в младенческом и раннем возрастах (М. И. Лисина); положение о взаимодействии и общении как важнейшем условии развития детей (М.И. Лисина, Е.М. Мастюкова); важность эмоциональных отношений в семье для общения родителей с ребенком, как одно из условий развитие детей (Е.И. Захарова). Для сбора эмпирических данных применялся метод опроса и были использованы следующие опросники: «Диагностика содержания общения детей с близкими взрослыми» Т.Ю. Андрущенко и Г.М. Шашлова; «Взаимодействие родитель – ребенок» И.М. Марковская; «Детско-родительское эмоциональное взаимодействие» Е.И. Захарова.

В процессе написания дипломной работы были получены следующие результаты: определена сущность общения родителей с ребенком; рассмотрена взаимосвязь общения для развития ребенка; выявлена специфика общения родителей и детей, имеющими особенности психофизического развития; выделен ряд сложностей, возникающих при изучении семьи ребенка с нарушением развития; выявлены различия в содержании общения и взаимодействии между родителями с нормативно развивающимися детьми, и родителями с детьми, имеющими особенности психофизического развития.

Актуальность данной работы обусловлена тем, что в настоящее время становится все более значимым обеспечение качественной психологической помощи детям с особенностями в развитии, и решать ее можно при совместных усилиях психологов, педагогов, государственных и общественных организаций. Результаты исследования могут быть использованы в системе помощи семьям, в коррекционной работе с детьми с отклонениями в развитии и их семьями. Так же для разработки специально ориентированных методик изучения семей, имеющих детей с особенностями психофизического развития, и адаптации уже имеющихся опросников.

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНАЙ РАБОТЫ

Аб'ём дыпломнай працы складае 104 старонкі, і ўключае 9 малюнкаў, 5 табліц, 8 прыкладанняў і 33 выкарыстаных крыніцы.

КЛЮЧАВЫЯ СЛОВА: ЗМЕСТ ЗНОСІН, БАЦЬКІ, ДЗЕЦІ З АСАБЛІВАСЦЯМІ ПСІХАФІЗІчнага развіцця, УЗАЕМАДЗЕЯННЕ, ВЫХАВАННЕ, ЗНОСІН У СЯМ'І.

Аб'ект даследавання дыпломнай працы - зносіны бацькоў з дзіцем. Прадмет даследавання дыпломнай працы - зносіны бацькоў з дзіцем, якія маюць асаблівасці псіхафізічнага развіцця. Мэта дыпломнай працы - раскрыць спецыфіку зносін бацькоў з дзецьмі, якія маюць асаблівасці псіхафізічнага развіцця. У якасці метадалагічнай асновы дадзенага даследавання выступілі: значнасць зносін і ўзаемадзеяння з дарослым для псіхічнага развіцця дзіцяці (Л.С. Выготскі); канцэпцыя генезісу зносін у дзіцячым і раннім узростах (М.І. Лісіна); палажэнне аб узаемадзеянні і зносінах як найважнейшай ўмове развіцця дзяцей (М.І. Лісіна, А.М. Мастюкова); важнасць эмацыйных адносін у сям'і для зносін бацькоў з дзіцем, як адна з умоў развіцця дзяцей (Е.І. Захарава). Для збору эмпірычных дадзеных прымяняўся метада апытання і былі выкарыстаны наступныя апытальнікі: «Дыягностыка зместу зносін дзяцей з блізкімі дарослымі» Т.Ю. Андрушчанка і Г.М. Шашлова; «Узаемадзеянне бацька - дзіця» І.М. Маркоўская; «Дзіцяча-бацькоўскі эмацыянальны ўзаемадзеянне» Е.І. Захарава.

У працэсе напісання дыпломнай працы былі атрыманы наступныя вынікі: вызначана сутнасць зносін бацькоў з дзіцем; разгледжана ўзаемасувязь зносін для развіцця дзіцяці; выяўлена спецыфіка зносін бацькоў і дзяцей, якія маюць асаблівасці псіхафізічнага развіцця; вылучаны шэраг складанасцяў, якія ўзнікаюць пры вывучэнні сям'і дзіцяці з парушэннем развіцця; выяўлены адрозненні ў змесце зносін і ўзаемадзеянні паміж бацькамі з дзецьмі, якія нарматыўна развіваюцца, і бацькамі з дзецьмі, якія маюць асаблівасці псіхафізічнага развіцця.

Актуальнасць дадзенай работы абумоўлена тым, што ў цяперашні час становіцца ўсё больш значным забеспячэнне якаснай псіхалагічнай дапамогі дзецям з асаблівасцямі ў развіцці, і вырашаць яе можна пры сумесных намаганнях псіхалагаў, педагогаў, дзяржаўных і грамадскіх арганізацый. Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны ў сістэме дапамогі сем'ям, у карэкцыйнай працы з дзецьмі з адхіленнямі ў развіцці і іх сем'ямі. Гэтак жа для распрацоўкі спецыяльна арыентаваных метадык вывучэння сем'яў, якія маюць дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця, і адаптацыі ўжо існуючых апытальнікаў.

GRADUATE THESIS SUMMARY

This thesis consists of 104 pages, and includes 9 drawings, 5 tables, 8 applications and 33 used sources.

KEYWORDS: CONTENT OF COMMUNICATION, PARENTS, CHILDREN WITH SPECIAL DEVELOPMENTAL NEEDS, INTERACTION, EDUCATION, COMMUNICATION IN THE FAMILY.

Thesis research object – the communication of parents with the child. A thesis object of research – the communication of parents with a child with special developmental needs. The thesis purpose – to reveal the specifics of the communication of parents with children with special developmental needs. Have acted as a methodological basis of this research: the importance of communication and interaction with the adult for mental development of the child (L.S. Vygotsky); the concept of genesis of communication at infantile and early age (M.I. Lisina); provision on interaction and communication as the most important condition of development of children (M.I. Lisina, E.M. Mastjukova); importance of the emotional relations in family for communication of parents with the child, as one of conditions development of children (E.I. Zakharova). The method of poll was applied to collecting empirical data and the following questionnaires have been used: «Diagnostics of content of communication of children with close adults» T.Yu. Andrushchenko and G.M. Shashlova; «Interaction the parent – the child» I.M. Markovskaya; «Child parental emotional interaction» of E.I. Zakharova.

In the course of writing of the thesis the following results have been received: the essence of communication of parents with the child is defined; the interrelation of communication for development of the child is considered; the specifics of communication of parents and children with special developmental needs; a number of the difficulties arising when studying family of the child with special developmental needs; differences in the content of communication and communication between parents with normatively developing children, and parents with the children with special developmental needs.

The relevance of this work is caused by the fact that now there is more and more significant an ensuring high-quality psychological assistance to children with special developmental needs, and it is possible to solve it at joint efforts of psychologists, teachers, the state and public organizations. Results of a research can be used in the system of the help to families, in correctional work with children with special developmental needs and their families. Also for development of specially focused techniques of studying of the families having children with special developmental needs, and adaptation of already available questionnaires.